
Stor sykepleiermangel i vente i USA

AKTUELT

PÅL GULBRANDSEN

Email: pal.gulbrandsen@legeforeningen.no

Tidsskriftet

I USA har langt færre valgt sykepleieryrket de siste to tiårene enn tidligere. Konsekvensen vil trolig bli en stor mangel på sykepleiere etter 2010, når de store kullene fra etterkrigsårene pensjoneres. I Norge har man ikke sikre tegn på en tilsvarende utvikling.

I en analyse publisert i *JAMA* konkluderes det med at tilbudet av sykepleierårsverk vil være 20 % lavere enn behovet innen 2020 (1). Sykepleiernes gjennomsnittsalder vil også være høyere, og innen 2010 vil mer enn 40 % av dem være over 50 år.

Den viktigste grunnen til utviklingen er at en betydelig lavere andel av årskullene har valgt sykepleierutdanning de to siste tiårene. Det skyldes blant annet at kvinner, som fortsatt utgjør mer enn 90 % av sykepleierne i USA, i stor grad har valgt andre og mer lukrative karriereveier. En annen grunn er at en særlig høy andel av kvinnene som ble født i etterkrigsårene valgte sykepleieryrket, og at disse vil nå pensjonsalder fra omkring 2010.

Statistisk sentralbyrå har konkludert med at man ikke regner med en vesentlig underdekning i tallet på sykepleiere i Norge i 2010 (2). Riktignok tas det store forbehold knyttet til uttalt politisk satsing på eldreomsorg og psykiatri. Av en beregnet økning i behov på 19 000 årsverk i perioden 1996–2010 utgjør nemlig de planlagte reformene innen pleie- og omsorgstjenestene om lag 8 300 årsverk.

Den viktigste grunnen til at situasjonen i Norge er annerledes enn i USA, synes å være en kraftig økning i kapasiteten i sykepleierutdanningen i 1990-årene i Norge. Det har heller ikke vært noen åpenbar svikt i søkningen til sykepleierutdanningen. Ifølge Nils Martin Stølen ved Statistisk sentralbyrå kan dette forklares med at de fleste sykepleierstillinger i USA er i privat sektor og relativt sett er lavere lønnet enn her.

Fremskriving av arbeidsmarkedsdata er forbundet med stor usikkerhet. Både i JAMA-artikkelen og i den norske rapporten legges det vekt på at en udekket etterspørsel etter sykepleiere vil kunne medføre økonomiske justeringstiltak i form av lønnsøkning. I USA forventes ikke slike tiltak å ha tilstrekkelig effekt på rekrutteringen. Artikkelen konkluderer med at det blir vanskelig å komme unna en betydelig import av kvalifiserte sykepleiere.

LITTERATUR

1. Buerhaus PI, Staiger DO, Auerbach DI. Implications of an aging registered nurse workforce. JAMA 2000; 283: 2948–54.
2. Rogdaberg G, Stølen NM. Tilbud og etterspørsel for ulike typer helsepersonell. Økonomiske analyser nr. 2, 1999: 16–22.

Publisert: 20. august 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 27. mars 2026.